

Μαθαίνοντας αλλιώς τη Γλώσσα Ε' Δημοτικού

Τεύχος Β'

my - book.gr
Πρότυπο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Βιβλία – Βιβλιοθήκες.....	11
1. Ο μαγικός κόσμος των βιβλίων.....	11
2. Ποιοι είναι οι συγγραφείς.....	19
3. Βιβλιοθήκες.....	28
Μυστήρια – Επιστημονική Φαντασία.....	42
1. Όνειρα για ταξίδια στ' αστέρια.....	42
2. Ατλαντίδα.....	50
3. Πέτρινοι γίγαντες.....	58
4. Η μηχανή του χρόνου.....	66
Παιχνίδια, παιχνίδια, παιχνίδια.....	74
1. Παραδοσιακά παιχνίδια.....	74
2. Επιτραπέζια παιχνίδια.....	87
3. Ηλεκτρονικά παιχνίδια.....	95
3. Πνευματικά παιχνίδια.....	104
Κατασκευές.....	114
1. Κατασκευές της φύσης.....	114
2. Κατασκευές των ανθρώπων.....	122
3. Μαθηματικές κατασκευές.....	134
Τηλεόραση.....	140
1. Τα θετικά... και τα αρνητικά.....	140
2. Τηλεόραση και διαφήμιση.....	147
3. Προγράμματα τηλεόρασης.....	155
Αθλήματα – Σπορ.....	164
1. Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα.....	164
2. Σύγχρονος αθλητισμός.....	172
3. Και τα παιδιά αθλούνται.....	182
Ταξίδια στο διάστημα.....	192
1. Ο άνθρωπος στο διάστημα.....	192
2. Τι βλέπουμε στο διάστημα.....	199
3. Φανταστικά ταξίδια στο διάστημα.....	206
4. Ταξίδι στο διάστημα.....	214

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Το πρόγραμμα με τίτλο «Μαθαίνοντας αλλιώς τη Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», είναι ειδικά σχεδιασμένο για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Έγινε η προσπάθεια προσέγγισης των γλωσσικών φαινομένων μέσω της εφαρμογής των αρχών της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας. Προσεγγίζοντας το γνωστικό αντικείμενο κειμενοκεντρικά, επιχειρήθηκε να πραγματοποιηθεί η τροποποίηση του περιεχομένου της Γλώσσας Στ΄ Δημοτικού. Στο εγχείρημα αυτό οδηγός στάθηκε η φιλοσοφία και η εξέταση της γνώσης υπό το πρίσμα της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας. Έτσι, με βάση το ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ, δημιουργήθηκε ένα τροποποιημένο πρόγραμμα γλωσσικής διδασκαλίας, δομημένο στους βασικούς άξονες της συστημικής λειτουργικής γραμματικής και της κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Ο συνδυασμός των παραπάνω αξόνων πραγματοποιείται με την ταυτόχρονη εφαρμογή των αρχών της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας. Ο σκοπός του προγράμματος ήταν η απόκτηση αναγνωστικής ευχέρειας, η αναγνωστική κατανόηση και η κατάκτηση των γραμματικών κανόνων. Ταυτόχρονα, επιδιώκεται η κατανόηση των μορφολογικών και συντακτικών φαινομένων της Γλώσσας Ε΄ Δημοτικού, όπως επίσης και η δυνατότητα εφαρμογής τους από μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Η εφαρμογή του προγράμματος υλοποιήθηκε σε πιλοτικό επίπεδο, τόσο σε ατομικό, όσο και σε ομαδικό επίπεδο, σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, ως επιπρόσθετο εργαλείο υποστήριξης της γλωσσικής διδασκαλίας. Συμπερασματικά, η δόμηση του προγράμματος σε συνδυασμό με τη χρησιμοποίηση των εξειδικευμένων διδακτικών τεχνικών του, έχει ως αποτέλεσμα την πληρέστερη κατάκτηση της γνώσης.

Λέξεις Κλειδιά: Διαφοροποιημένη Διδασκαλία, Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού, σύνταξη, γραμματική

Εισαγωγή

Γραμματική και Επικοινωνιακή χρησιμότητα

Το περιεχόμενο της γλωσσικής διδασκαλίας και η οργάνωσή της πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι τα γλωσσικά φαινόμενα χρειάζεται να παρουσιάζονται με κάποια λογική σειρά και ιεράρχηση. Η ιεράρχηση των γραμματικών φαινομένων που παρουσιάζονται, υπαγορεύεται και οργανώνεται, άλλοτε από μορφολογικά, άλλοτε από εννοιολογικά κριτήρια και άλλοτε από έναν συνδυασμό εννοιολογικών και μορφολογικών κριτηρίων. Η αρχή γίνεται με γραμματικά φαινόμενα, τα οποία χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη γραμματική γενικότητα και επικοινωνιακή χρησιμότητα και, στη συνέχεια, πραγματοποιείται εισαγωγή νέων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων.

Το μοντέλο γλωσσικής μελέτης που προτείνεται, στηρίζεται στη Συστημική Λειτουργική Γραμματική (ΣΛΓ) (M.A.K Halliday), η οποία είναι μία γραμματική προσανατολισμένη στη σημασιολογία και στη λειτουργία των γλωσσικών στοιχείων και οργανώνεται με βάση τη σημασία και όχι τη δομή, όπως προτείνουν άλλα γνωστά γλωσσολογικά μοντέλα. Τέλος, ερμηνεύει τη γλώσσα ως ένα σύστημα σημασιών, οι οποίες πραγματώνονται από τύπους.

1. Μετάτρεψε τις ονοματικές φράσεις σε ρηματικές.

Το πέταγμα του πουλιού.

Η έξοδος των εκδρομών.

Το φύσημα του αέρα.

Το τραγούδι του παιδιού.

Το γάβγισμα του σκύλου.

2. Μετάτρεψε τις ρηματικές φράσεις σε ονοματικές.

Ποτίζουμε τον κήπο.

Μαγειρεύουμε το φαγητό.

Καθαρίζω το μπαλκόνι.

Προσέχουμε τη διατροφή μας.

Ταξιδεύουμε με το αεροπλάνο.

3. Φτιάξε δικές σου προτάσεις με τις παραπάνω λέξεις.

- ---

- ---

- ---

- ---

4. Μπορείς να δώσεις μία συνώνυμη και μία αντίθετη λέξη για τις παραπάνω;

ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Αναρωτιέμαι	ΣΥΝΩΝΥΜΗ
ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Φαντασία	ΣΥΝΩΝΥΜΗ
ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Κατέχει	ΣΥΝΩΝΥΜΗ
ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Σφηνώθηκε	ΣΥΝΩΝΥΜΗ

Παρατακτικοί σύνδεσμοι είναι:

α) συμπλεκτικοί, β) διαζευκτικοί ή διαχωριστικοί, γ) αντιθετικοί ή εναντιωματικοί, δ) αιτιολογικοί, ε) συμπερασματικοί.

Στην παρατακτική σύνδεση ενώνονται ισοδύναμες προτάσεις, δηλαδή:

κύριες + κύριες ή δευτερεύουσες + δευτερεύουσες.

3) Ασύνδετο σχήμα

Οι προτάσεις παρατάσσονται η μία δίπλα στην άλλη χωρίς να συνδέονται με κάποιον σύνδεσμο, αλλά χωρίζονται με κόμμα.

Υπόδειγμα:

Τα παιδιά έπαιξαν, χόρεψαν, διασκέδασαν.

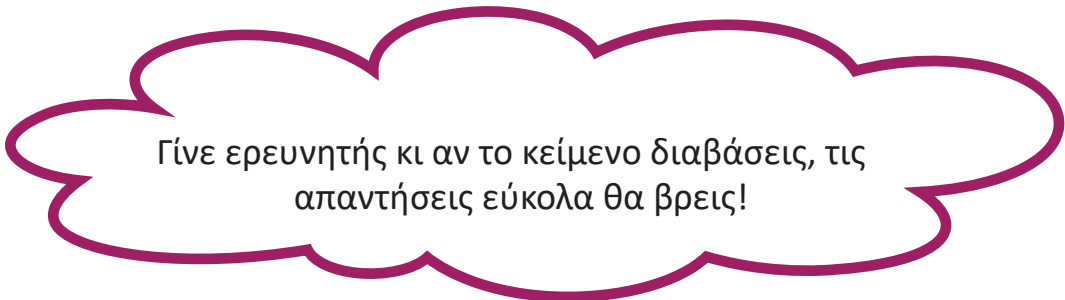
Τώρα μάλιστα! Τα έχω καταλάβει όλα! Οι προτάσεις μπορούν να συνδέονται με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

- Παρατακτικά
- Υποτακτικά
- Με ασύνδετο σχήμα

3. Βιβλιοθήκες

Αναγνωστική Κατανόηση

Γίνε ερευνητής κι αν το κείμενο διαβάσεις, τις απαντήσεις εύκολα θα βρεις!

Κάθετη μορφή κειμένου

Βιβλιοθήκες

Κάθε Παρασκευή,
πηγαίνω στη δημοτική βιβλιοθήκη
και δανείζομαι ένα βιβλίο
για να διαβάσω μέσα στο Σαββατοκύριακο.
Αυτή είναι μία συνήθεια που απέκτησα
απ' όταν με πήγε εκεί
για πρώτη φορά η μητέρα μου.
Λάτρεψα τους διαδρόμους
και τα πολλά ράφια
φορτωμένα με τα βιβλία.
Διασκέδασα να πηγαινοέρχομαι,
να αγγίζω τα βιβλία,
να τα κατεβάζω από ψηλά
και να διαβάζω τις περιλήψεις.
Κάποια καλοκαίρια
πήγαινα εθελοντικά
και βοηθούσα στην ταξινόμηση των νέων βιβλίων.
Αν ήταν στο χέρι μου
θα ήθελα να εργασθώ
σε όλες τις βιβλιοθήκες του κόσμου.

3. **Εντόπισε** στο κείμενο την απάντηση των παρακάτω ερωτήσεων.
Υπογράμμισέ την και **Απάντησε**.

**Σε τι είδους μηχανή αναφέρεται
το κείμενο;**

**Τι θα μπορούσαμε να κάνουμε
με αυτή;**

**Τι αποτελέσματα θα μπορούσε
να έχει η χρησιμοποίησή της;**

Δραστηριότητες Λεξιλογίου

1. Εντόπισε στο κείμενο τις παρακάτω λέξεις.

- **Συλλάβει**
- **Μοναδική**
- **Επίσκεψη**
- **Καταστροφικά**

2. Μπορείς να γράψεις με λίγα λόγια τι σημαίνουν;

Συλλάβει: _____

Μοναδική: _____

Επίσκεψη: _____

Καταστροφικά: _____

2. Κύκλωσε την έγκλιση στην οποία βρίσκεται το υπογραμμισμένο ρήμα της πρότασης.

Θα γράψεις πολύ καλά στο διαγώνισμα.

Οριστική

Υποτακτική

Προστακτική

Πίστεψέ το!

Οριστική

Υποτακτική

Προστακτική

Πάμε να φύγουμε.

Οριστική

Υποτακτική

Προστακτική

Μη φωνάζετε τόσο δυνατά.

Οριστική

Υποτακτική

Προστακτική

Να είσαι σίγουρος ότι θα ανταμειφθεί ο κόπος σου.

Οριστική

Υποτακτική

Προστακτική

Ο καπετάνιος είπε: «Ανοίξτε τα πανιά!».

Οριστική

Υποτακτική

Προστακτική

Έχουμε προετοιμαστεί για την κακοκαιρία που έρχεται.

Οριστική

Υποτακτική

Προστακτική

Σκέψου καλά αυτό που πας να κάνεις.

Οριστική

Υποτακτική

Προστακτική

ΚΑΝΩ

1. Συμπλήρωσε τον πίνακα βάζοντας τα ρήματα στο πρόσωπο και στον χρόνο που δίνονται σε όλες τις εγκλίσεις.

Οριστική	Υποτακτική	Προστακτική
	να ελπίζεις	
φωτίσατε		
		κούρευε/κουρεύετε
χαλαρώνεις		
	να πιστέψετε	
		χαιρέτα/χαιρετάτε
χτενίζεις		

ΓΝΩΡΙΖΩ

Υποδειγματική Διδασκαλία

Πώς δίνουμε οδηγίες

Όταν θέλουμε να δώσουμε οδηγίες, το ρήμα παίρνει πολλές μορφές.

Μπορούμε να δώσουμε οδηγίες σε κάποιον με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

- Οριστική
- Υποτακτική
- Προστακτική

Υπόδειγμα:

Οριστική: «Κατευθύνεσαι βόρεια, περνάς την κεντρική πλατεία και θα φτάσεις στον προορισμό σου.»

Υποτακτική: «Να κατευθυνθείς βόρεια, να περάσεις την κεντρική πλατεία και θα φτάσεις στον προορισμό σου.»

Προστακτική: «Κατευθύνσου βόρεια, πέρνα την κεντρική πλατεία και θα φτάσεις στον προορισμό σου.»

Ώρα να δώσεις κι εσύ οδηγίες!